

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технології ліків

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ (Борисюк І.Ю.)

«29» серпня 2022 р

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з самостійної роботи студентів (СРС)**

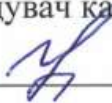
Курс 3 Факультет фармацевтичний, заочна форма навчання

Навчальна дисципліна «Гомеопатичні препарати»
(назва навчальної дисципліни)

Тема № 6 «**Конституційний тип пацієнта. Гранули гомеопатичні. Технологія гранул гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості.**»

Методичні рекомендації з СРС
розробив:

Завідувач кафедри

_____ (Борисюк І.Ю.)

Методичну рекомендацію з СРС
обговорено на методичній нараді
кафедри

«29» серпня 2022 р.

Протокол № 1

Одеса – 2022

Методична рекомендація з СРС

Тема: Конституційний тип пацієнта. Гранули гомеопатичні. Технологія гранул гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості. – 9 год.

Мета: ознайомитися з місцем гомеопатії в сучасній медицині, коротким історичним нарисом розвитку гомеопатії; закон зцілення Геринга, лікуванням гострих та хронічних хвороб, гомеопатичними групами ліків; узагальнення отриманих знань, умінь і навичок щодо технології твердих, комплексних гомеопатичних лікарських форм, особливостей оформлення до відпуску, фізико-хімічних методів їх аналізу.

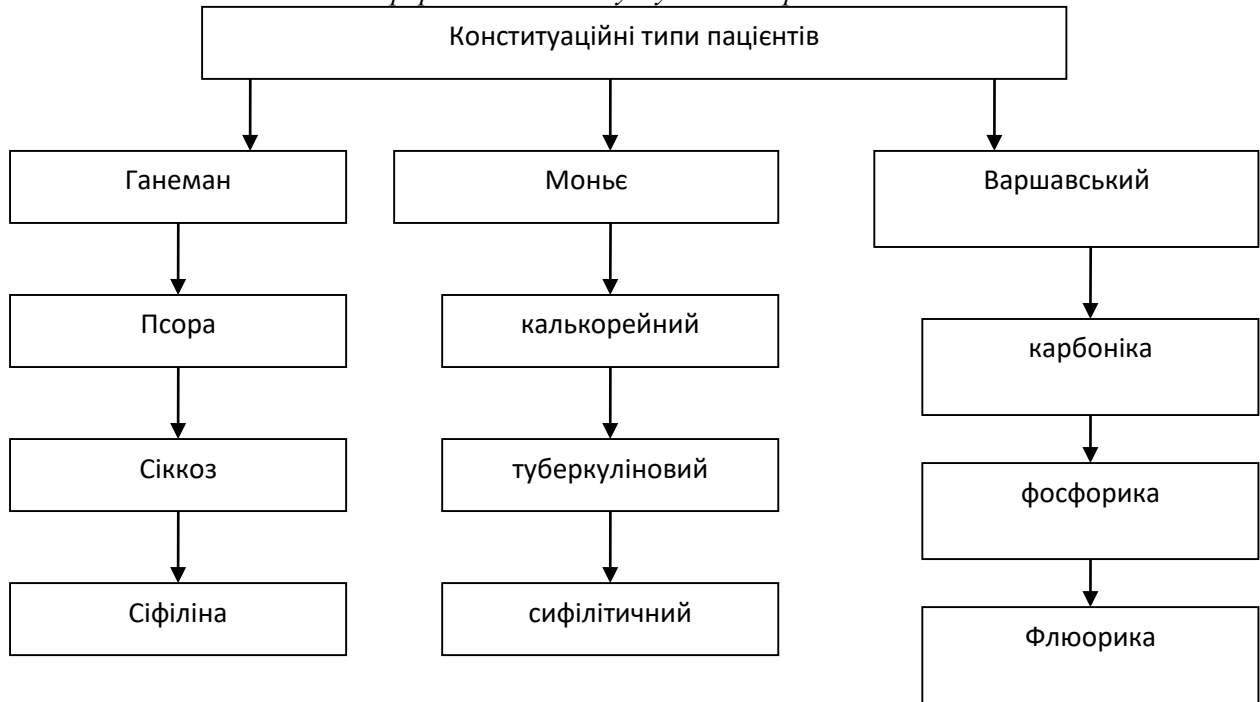
Основні поняття: гомеопатія, алопатія, гомеопатичні препарати, принцип подібності, конституційний тип, гранули гомеопатичні.

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Конституційний тип пацієнта
2. Випробування гомеопатичних засобів.
3. Закон зцілення Геринга.
4. Лікування гострих та хронічних хвороб.
5. Гомеопатичні групи ліків.
6. До твердих гомеопатичних лікарських форм відносять
7. Гомеопатичне лікарське загострення
8. Реперторіум
9. Антодот
10. Нозоди
11. Поліхрест
12. Саркоди- препарати отримані _
13. Тритюрація – це
14. Укажіть співвідношення, в яких готуються тритюрації:
15. Комплексні гомеопатичні лікарські засоби-
16. Комплексні гомеопатичні препарати класифікують-
17. До позитивних сторін комплексних гомеопатичних препаратів відносять: -

Конституційний тип пацієнта

С. Ганеманом було встановлено, що один і той же гомеопатичний засіб, правильно підібраний і добротно динамізований, не однаково діє на різних пацієнтів. Він дуже ефективний для одних і не надає бажаної дії на інших. Вже на самому початку практики гомеотерапії С. Ганеман і його послідовники ретельно вивчали фізичні і психічні особливості цих по різному чутливих до одних і тих же ліків пацієнтів. Виявилося, що групи хворих, на яких той чи інший гомеопатичний препарат особливо добре діє, відрізняються не лише схожістю статури і різноманітних фізичних ознак, але і особливостями поведінки, реагування на хворобу та іншими функціональними та психологічними рисами. Так поступово склалися уявлення про конституціональні типи в гомеопатії.

Гомеопатичні ліки стали характеризувати не тільки з позиції симптоматології його ефектів при дії на здорову людину (патогенез ліків), але і з урахуванням конституційного типу. У підсумку сформувалося уявлення про дві подібності в гомеопатичній практиці: перша подібність - між ліками і хворобою і друга - між ліками і хворим. Призначення ліків по другій подобі нерідко дає позитивний лікувальний ефект при найрізноманітніших соматичних симптомах хвороби, що виходять навіть за межі звичайних уявлень про лікарський патогенез того чи іншого

гомеопатичного засобу. Призначення може бути особливо точним і, отже, ефективним, коли ліки за своїм патогенезом відповідають симптомам захворювання у даного хворого і характеризуються співпадаючим конституційним типом (збіг подоб).

У гомеопатичній практиці класифікація конституційних типів набагато ширше і більш деталізована, ніж в загальноприйнятих алопатичних рубрикаціях. Число таких типів відповідає числу гомеопатичних засобів з яскраво окресленими конституціональними рисами. Гомеопатам зрозумілі характеристики пацієнтів як типи Ігнація, Пульсатілла, хамомілли, платини, Нукс воміка і т.д.

Ганеман у своїй праці «Органон» в 1811 р. наводить дані трьох конституціональних типів людей:

1. **Псора** (здоровий) - коли процеси в організмі протікають нормально. У разі захворювань реакція організму протікає повільно і носить часто місцевий характер (наприклад, короста).

2. **Сіккоз** - організм реагує бурхливою реакцією, стан сіккоза - гіперреакції організму (наприклад, розростання бородавок, холера тощо).

3. **Сифіліна** - патологічно викривлена реакція організму, з дегенерацією і деструкцією в організмі, в його органах і тканинах (наприклад, сифіліс, рак і т.п.).

Французький автор Моньє давав конституціональну класифікацію, виходячи з обмінних процесів в організмі.

1. **Калькарейний** - ідентична з псорією, коли в організмі відбувається нормальний процес обміну, спокійна реакція всього організму на подразник.

2. **Туберкуліновий** - відповідає сіккозу або фосфоритичному типу за Т.М. Липницький.

3. **Сифілітичний** - генетична, що передається у спадщину (дегенеративна, деструктивна) форма конституції.

За Т. М. Липницьким, в основу конституції був покладений кістковий скелет людини (при його деформації):

- нормастичний, переважає нормальний калій - кальцієвий обмін;
- фосфоричний тип, коли переважає, на його думку, фосфорний обмін;
- збочений - флюористичний (деструктивний, дегенеративний) обмін, переважає фтор - фосфорний обмін.

В. І. Варшавський пропонує схему розподілу основних гомеопатичних засобів, але конституційними групами:

1. Карбоніка	2. Фосфорика	3. Флюорика
Калькареа карбоніка	Калькареа фосфорика	Калькареа флюорика
Антимониум крудум	Феррум фосфорікум	Меркуриус солубіліс
Магнезія карбоніка	Ігнація	Сіліцея
Графіт	Арсенікум альбум	Баріта карбоніка
Гепар сульфур	Ацидум фосфорікум	Фітолякка
Іпекакуана	Натріум муріатікум	Калій йодатум
Белладонна	Сіліцея	Каустікум
Самбукус	Пульсатілла	Калій біхромікум
Дулькамара	Калій муріатікум	Аргентум нітрікум
Сульфур	Сульфур йодатум	Платина
Лікоподіум	Фосфор	
Аконітум	Іодум	
	Ферум металікум	
	Ферум фосфорікум	

Поряд з гомеопатичними типами ліків і пацієнтів (чим більше вони збігаються, тим точніше призначення) обов'язково враховуються модальності. Під модальностями в гомеопатії розуміють умови, в залежності від яких наявні у хворого симптоми з'являються або зникають, посилюються або слабшають. Мова йде про час доби, сход або захід сонця, фази місяця, сезонах року, силу й напрямок вітру, протяги, похмурну погоду, зміни погоди, перебування біля моря або близько інших водойм і т.д. Враховуючи погіршення або поліпшення загального стану пацієнта і його скарг в спокої або від руху (швидкого чи повільного), прийому їжі та її складу, впливу шуму, світла, музики, думок про хворобу, страху, радості, печалі, тривоги, роздратування, гніву і т.д. Приділяється увага характеристиці сну (час, тривалість, глибина, положення під час сну, самопочуття після пробудження і т.д.).

Гомеопатичні засоби призначають відповідно до закону подоби. Для

встановлення подібності клінічну картину, яка спостерігається у хворого, порівнюють з дією гомеопатичного засобу. Дію кожного засобу вивчають перш за все за допомогою експерименту: випробування лікарської речовини на здорових людях (добровольцях) і тваринах.

Випробування ліків проводять з використанням «великих» доз лікарських речовин. Це можуть бути і перші десяткові розведення (в даний час практично не застосовуються), і низькі середні, і високі сотенні.

Випробування проводять на практично здорових особах різної статі і віку, частіше за все сліпим методом, коли випробувачі і лікарі, які спостерігають за випробувачами, не знають, яка речовина випробовується. Ліки приймаються щодня, 3 рази на день, протягом тривалого (тижні і місяці) часу. Спостереження ведуть весь період прийому препарату і в подальшому до зникнення симптоматики. Описують всі відчуття і об'єктивні симптоми. Помічені зміни в стані здоров'я досліджуваних співвідносять з їх конституціональними особливостями, психічними властивостями.

Одержані у різних осіб дані, зведені воєдино, звірені між собою, і є головними складовими лікарської картини (лікарського патогенезу). Крім результатів випробувань у створенні лікарського патогенезу використовують відомості з фармакології про побічні дії медикаментів, що застосовуються в традиційній медицині, з токсикології про дію шкідливих речовин на організм і відомості про вплив різних речовин на організм тварин. Крім того, до складу лікарського патогенезу можуть вноситися симптоми загострень, що виникають у хворих при лікуванні гомеопатичними засобами.

При гомеопатичному лікуванні нерідко виникають встановлені ще С. Ганеманом короточасні погіршення стану. Зазвичай з'являються симптоми, що спостерігалися у хворого в минулому або властиві його родичам. Побічні дії ліків, що застосовуються в традиційній медицині, відрізняються від лікарських загострень у гомеопатії своєю стійкістю і наростанням небажаного ефекту при продовженні прийому ліків. Лікарські загострення при правильному виборі, на відміну від

побічних дій, мають тенденцію зменшуватися і зникати, незважаючи на продовження прийому ліків в тій же дозі. Подібного роду загострення спостерігаються і при лікуванні звичайними традиційними засобами в цій сфері медицини.

На думку гомеопатів, поява загострення у хворих - нерідко показник адекватно призначеного лікування.

Таким чином, основним завданням експериментальних досліджень на здорових людях є вивчення гомеопатичних лікарських засобів та виявлення психічних, індивідуальних і загальних симптомів. Експериментальні дослідження гомеопатичних лікарських засобів на тваринах та ізольованих клітинах органів і тканин проводяться лише з метою отримання додаткових даних до результатів випробувань на здорових людях. Результати експериментальних досліджень на тваринах характеризують лише патогномонічні і соматичні симптоми гомеопатичних лікарських засобів. Інші симптоми, необхідні для призначення гомеопатичних лікарських засобів (індивідуальні, психічні, загальні), в експерименті на тваринах не можуть бути виявлені.

Звично розведення, що вживаються (рідкі або розтирання): D3, D6 (C3), D12 (C6), C12, C18, C30, C50, C100, C200, C500, C1000, C10000; з M-розведень —, M5, M10, CM1, з— LM1, LM2, і до LM30. Низькими розведеннями (розподілами або потенціями) на практиці вважають від тінктури до шостого сотенного розведення, середніми — від 6-го до 12-го, високими — вище 12-го, дуже високими — від 100-го до 1000-го і вище. В випадку вживання нетоксичних продуктів рослинного походження використовують матричну настоянку: 1 крапля активної субстанції на 99 крапель спирту. В нашій країні не всі лікарі вдаються до високих розведень ліків, а за рубежом гомеопати часто призначають і високі розподіли. У Франції застосовують виключно сотенну шкалу, в англійських країнах — переважно сотенну, в Німеччині переважно використовують десяткову шкалу.

Досвідчені лікарі-гомеопати вважають, що кращі діють нижчі потенції, до D6 (X6); на вищих ступенях C-потенції діють швидше.

Для харківських лікарів-гомеопатів характерно використання низьких і середніх розведень (від початкових препаратів до 30-го розведення); для київської гомеопатичної школи — високих розведень (до 1000-го); для московських і петербурзьких лікарів — і тих і інших, але частіше — низьких.

Деякі лікарі вважають, що число етапів потенціювання в досягненні потенціюючого ефекту виконує більшу роль, ніж кількісні співвідношення між початковою речовиною і несучою субстанцією.

Доза в гомеопатичній практиці означає кількість крапель або таблеток. Нагляди токсикологів вказують, що сильна інтоксикація викликає зміну тканин і органів, середні по тяжкості отруєння приводять до розладу функцій, а слабкі отруєння викликають лише психічні симптоми. Відповідно до цього в гомеопатії є таке правило:

—при психічних симптомах з урахуванням конституціональних особливостей людини або коли подібність між симптомами хвороби і ліками повна — корисно вживати високі і дуже високі розведення; при невралгіях краще не застосовувати розведення нижче 30. Наступне правило витікає з лікарських властивостей ще нерозведених ліків. Токсичні лікарські речовини можна застосовувати лише в розведеннях, які вищі за їх агресивну дозу — D12.

Принципово важливо розуміти, що для кожного пацієнта існує оптимальна потенція ліків. І найбільш ефективно призначати препарат в максимально високій потенції, на яку при тестуванні по методу Р. Фолля є стабільна реакція. Якщо у лікаря відсутня можливість призначити гомеопрепарат у високій потенції, то в даній ситуації необхідно використовувати цей же препарат в низькій потенції.

За наявності у хворого підвищеної реактивності (алергічних або гіперергічних реакцій, вегетативної лабільності, збоченої чутливості, порушень проникності судин, діатезу, ідіосинкразії) слід рекомендувати СЗО або вищі розведення і лише в мінімальній дозі. Низькі розведення рекомендуються при млявій вегетативній реактивності, середні — при рівновазі блукаючого і симпатичного нервів.

Нарешті, ще одне правило вибору дози враховує стан організму пацієнта. Досвід лікарів-гомеопатів показує, що в кінцевій фазі хвороби можливості організму вичерпані, тому пацієнти в ослабленому стані не повинні одержувати високих розведень ліків.

Однієї краплі високого розведення ліків достатньо для психічних хворих у фазі збудження, а при депресії потрібно 5—8 крапель. Гіперергічні пацієнти з широкими зіницями, збуджені, повинні одержувати малі дози: 1 крупинку або 1 краплю. Одна таблетка високого розведення відповідає дії приблизно 5—8 крапель того ж розведення ліків. Алергічні пацієнти з вузькими зіницями кращі реагують на середні розведення ліків. В гострих випадках захворювань можна давати органотропні засоби в великих розведеннях 2—3 рази на день.

При хронічних захворюваннях виправдовує себе використання засобів в розведеннях, що підвищуються: С30, С50, С100, С200, С1000.

Необхідно знати час дії різних потенцій гомеопатичних препаратів.

Потенції відрізняються один від одного:

а) часом дії гомеопатичного препарата:

- > потенції Х2, Х3 діють хвилини і можуть призначатися при необхідності кожні 20—30 хв;
- > потенції 3, 6 діють близько 4—6 год, можуть призначатися 2—3 рази на добу;
- > потенції 12 діють близько 8-12 годин, їх призначають 1-2 рази на добу;
- > потенції 30 діють близько 24—30 год і можуть призначатися 1 раз на добу;
- > потенції 50 діють близько 120—150 год, можуть призначатися 2 рази на тиждень;
- > потенції 100 діють близько 48—72 год, можуть призначатися 1 раз на тиждень;
- > потенції 200 діють до 2—3 тижнів і можуть призначатися 1 раз 2—3 на тиждень;
- > потенції 1000 діють 1—2 місяці і можуть призначатися 1 раз на місяць;
- > потенції 10 000 діють до 6 місяців.

б) чим вища потенція, тим глибше і сильніше вона діє на хворобливий процес в енергетичному, молекулярному (матеріальному) плані, а головне — чим вище

потенція гомеопрепарата, тим вище її вплив на дух. В цілому можна узяти за правило наступні положення:

>при гострих захворюваннях використовують більш низькі потенції при частому використанні (наприклад, через 1 годину), а при хронічних – біль високі потенції при рідкому прийомі (1 – 2 рази на день, через добу чи рідше);

>високі розведення надають дії протягом тижнів і місяців, а низькі — протягом годин;

По можливості необхідна перерва в прийомі ліків 1 разів на тиждень.

Для деяких гомеопатичних ліків існують особливі правила прийому. Так, зміїні отрути, кислоти, тонізуючі засоби приймаються вранці, а препарати йоду, миш'яку, стрихніну приймаються в другій половині дня або на ніч.

Гомеопатичні ліки краще приймати за 30 хв до їжі або через 30 хв після їжі. Дорослим на один прием з урахуванням різних біоритмів звичайно призначають 6—8 крапель або 6—8 гранул під язик, які слід розсмоктувати в роті. Порошки дозуються «на кінчику кавової ложки» (доза одного прийому складає приблизно 0,2 г).

Корекція числа прийому крупинок проводиться в ході лікування. Спочатку необхідно призначити хворому найменшу кількість крупинок і відповідну потенцію препарату, щоб не дати організму зайву кількість енергії, яка може викликати загострення хвороби.

Приготування гранул

Гомеопатичні гранули - тверда дозована лікарська форма для прийому всередину.

Виготовляють гранули (табл.) шляхом нанесення рідких гомеопатичних розведень лікарських речовин або їх сумішей на допоміжний компонент - гранули цукрові, одержувані з сахарози, лактози, інших цукрів, дозволених до медичного застосування. Для отримання рівномірного нанесення гомеопатичних розведень гранули цукрові повинні бути певного розміру, який розрізняють за номерами від 1

до 12 або іншим, зазначеним у приватній нормативній документації, класифікують за кількістю гранул в 1 г або за допомогою сит.

Виготовляють гранули декількома способами.

Спосіб 1. На вихідні гранули наносять водно-спиртове гомеопатичне розведення рідкого препарату, тритурації або їх суміші, приготовані на спирті етиловому 70% (62% за масою), при цьому вміст спирту в розведенні повинно бути не менше 68% за обсягом (60% по масі). Якщо концентрація спирту нижче необхідної, то виготовлення десяткового або сотенного розведення, призначеного для нанесення (в тому числі матричних настоянок), проводять з використанням спирту етилового 70% за обсягом (62% по масі).

Таблиця

Характеристика гомеопатичних гранул

Номер гранул	Кількість гранул в 1 г	Маса наважки для підрахунку їх кількості, г		Середній діаметр гранул, мм
1	470–530	0,1	1,4	
2	220–280	0,2	1,7	
3	110–130	0,4	2,2	
4	70–90	0,6	2,5	
5	40–50	1,0	3,0	
6	28–32	1,6	3,4	
7	22–28	2,0	3,7	
8	16–20	2,5	4,1	
9	10	5,0	5,0	
10	5	10,0	6,3	
11	3	15,0	7,4	
12	2	25,0	8,5	

Для рівномірного розподілу наноситься речовини гранули цукрові попередньо змочують спиртом етиловим 70% (62% за масою), який додають з розрахунку 10 г на 100 г гранул цукрових. Нанесення лікарських препаратів на цукрові гранули виробляють методом перемішування в механічних змішувачах без рухомих робочих частин або вручну (для маси до 1 кг) в скляних щільно закритих посудинах. Робочий об'єм змішувача повинен бути в 1,5-2 рази більше завантажуються маси гранул

цукрових. Перемішування в механічних змішувачах виробляють протягом 3-4 хв, при ручному способі - протягом 10 хв. Вологі гранули висушують на повітрі при кімнатній температурі до постійної маси.

На цукрові гранули можна наносити гомеопатичні розведення нижче С3 (третього сотенного), отримані з летючих і пахучих речовин, а також з усіх кислот.

Спосіб 2. На цукрові гранули багаторазово рівномірно нашаровуються гомеопатичне розведення лікарської речовини в 64% цукровому сиропі з підсушуванням між операціями. Цей спосіб використовують для нанесення водних рідких препаратів (розчинів, витягів та ін.), Тритураций, сумішей препаратів з низькими десятковими розведеннями і в випадках, коли спосіб 1 із застосуванням спирту небажаний.

Нашарування рідких препаратів. Для виготовлення 100 г гомеопатичних гранул 1 г рідкого препарату струшують з 9 цукрового сиропу і отримані 10 г рівномірно нашаровуються на $(100 - X)$ г гранул цукрових, де X - кількість цукру в цукровому сиропі (г).

Нашарування тритураций. Для виготовлення 100 г гомеопатичних гранул 10 г тритурaciji струшують з 20 г цукрового сиропу, отриману суміш рівномірно нашаровуються на $(100 X)$ г гранул.

Нашарування сумішей. Суміші виготовляють шляхом спільного встряхивання гомеопатичних розведень рідких препаратів і (або) тритураций в цукровому сиропі. Для отримання 100 г гранул 1 г суміші струшують з 9 г цукрового сиропу і 10 г цього розведення рівномірно нашаровуються на $(100 X-U)$ г гранул цукрових, де X - кількість цукру в цукровому сиропі (г), U - кількість допоміжної речовини, що міститься в тритурaciji (г).

Нашарування гомеопатичних розведень лікарських речовин в цукровому сиропі на гранули цукрові виробляють в Дражировочная котлах з регульованим підігрівом. Гранули цукрові поміщають в дражировочная котел, попередньо підігрітий до 37-42 ° С, повільно обертають до тих пір, поки вся маса гранул не нагріється до тієї ж

температури. Гомеопатичні розведення лікарських речовин в цукровому сиропі вливають в дражировочная котел поступово, невеликими рівними порціями, через рівні проміжки часу. Після закінчення нашарування нагрів дражировочная котла припиняють, а обертання його продовжують для висушування гранул до постійної маси.

Кількість лікарських речовин, нанесене на вихідні гранули будь-яким з цих способів, суттєво не змінює їх середній діаметр і інші фізико-механічні показники.

Склад, розрахунки і технологія виготовлення деяких гомеопатичних лікарських форм

Тритюрації (розтирання)

Склад препарату: Trit. Borax C3 400,0 (ВАЗ). Основний компонент - натрію тетраборат.

Розрахунок: 0,1 частина речовини і 9,9 частин молочного цукру - С1. Маса Borax C2: $400,0 / 100,0 = 4,0$. Маса цукру молочного: $400,0 - 4,0 = 396,0$.

Технологія виготовлення, ППК: Початкове речовина розтирають з молочним цукром у фарфоровій ступці найретельнішим чином і не менше 1 ч. Зіскоблювання зі стінок ступки також слід проводити дуже ретельно. Порцію молочного цукру ділять на три частини. Першою частиною затирають пори ступки, додають речовину, розтирають 6 хв, зіскоблюють 4 хв, знову розтирають 6 хв і зіскоблюють 4 хв. Додають другу частину молочного цукру і двічі повторюють операції розтирання і зіскоблювання. Додають третю частину молочного цукру і виконують ті ж операції. Разом: 1ч роботи. Наступні розведення з попереднього виготовляють точно так же.

Дата _____ ППК № 2

Borax C2 4,0 Saccharum lacticum 396,0 M = 400,0

Підписи: _____

Гранули

Склад препарату: Tabacum C12 10,0. Da. Signa: По 8 гранул 3 рази на день. Основний компонент - розведення настоянки листя тютюну C12.

Розрахунок: Гранул цукру 10,0. Маса Tabacum C12: $10,0 / 100 = 0,1$. Маса етилового спирту 62% (по масі): $10,0 / 100 = 0,1$.

Технологія виготовлення, ППК: В банку місткістю 30,0 поміщають 10,0 гранул цукру, 4 краплі 62% етилового спирту. Банку закривають кришкою, оберненої пергаментним папером, і струшують 10 хв. Потім гранули висипають на пергаментний папір і висушують при кімнатній температурі. Висушені гранули пересипають в коробку.

Дата _____ ППК № 3

Granulae sacchari 10,0

Spiritus aethylicus 62% 0,1 seu gtt IV Tabacum C12 0,1 seu gttIV

M = 10,0 Підписи: _____

Контроль якості різних лікарських форм

Контролюючи якість гомеопатичних препаратів в будь-якій лікарській формі, визначають:

-подлінність і кількісний вміст діючих та допоміжних речовин;

-відхилення, допустимі в концентрації діючих речовин для 1X, 2X, 3X.

Розведення, тритурації 4X, а також містять отруйні або сильнодіючі речовини перевіряють по методикам, наведеним у приватних статтях;

-Маса або об'єм вмісту упаковки.

Всі лікарські препарати повинні відповідати нормам мікробіологічної чистоти.

Тверді лікарські форми

Тритурації гомеопатичні. Для виготовлення тритурацій використовують лактозу або інші речовини, дозволені до медичного застосування і наведені у відповідних частинах нормативних документах на кожен препарат. Розмір частинок для ЛВ і ВВ не повинен перевищувати 65 мкм.

Якість тритурацій оцінюють за такими показниками, як зовнішній вигляд, колір, однорідність, розмір часток (основна маса готової тритурації повинна складатися з частинок розміром 25 мкм і менше, не повинно бути часток розміром

більше 50 мкм). Розмір частинок визначають за допомогою мікроскопа з окулярним мікрометром або по зовнішній питомій поверхні (відповідно до приватної статтею).

У Тритюрації 1, 2 і 3-го десяткового розведення ідентичність і кількісний вміст діючої речовини контролюють відповідно до вимог приватних ФС або ФСП. Тритюрації, що містять отруйні або сильнодіючі речовини в 4-му десятковому розведенні, аналізуються за методиками, наведеними в НД. Відхилення у вмісті ЛВ не повинні бути більш ніж 5% в Тритюрації 1-го і 2-го десяткового розведення, а також більше 10% в Тритюрації 3-го десяткового розведення.

У Тритюрації, що містять метали та пофарбовані речовини, визначають однорідність змішування шляхом розглядання під лупою з 7-9-кратним збільшенням. В ході такої перевірки не повинно виявлятися окремих частинок. ЛВ має рівномірно розподілятися в тритюрації. Розміри частинок визначають за допомогою мікроскопа або по величині питомої поверхні. Величина зовнішньої питомої поверхні тритюрації, виготовленої з лактозою, повинна бути не менше 0,65 м² / г.

Тритюрації перевіряють також на мікробіологічну чистоту.

Таблетки. До таблеток гомеопатичним пред'являються ті ж вимоги, що і до алопатичним таблеткам (без оболонки). Такі показники, як зовнішній вигляд, міцність на стирання, розпадаємість, середня маса таблеток, мікробіологічна чистота, оцінюються відповідно до статей ГФ. Справжність лікарського і допоміжних речовин, кількісний вміст і однорідність дозування ЛВ та інші показники визначаються відповідно до приватних ФС. Відхилення у вмісті діючих речовин при дозуванні до 0,001 г не повинні перевищувати 15%, при дозуванні від 0,001 до 0,01 - 10%, від 0,01 до 0,01 г - 7,5%.

Гранули гомеопатическіе.Ето найбільш поширена гомеопатична ЛФ. У деяких країнах застосовують пігулки, які можуть бути неоднаковою форми і розміру. Середня маса пігулок 0,0435 р

У Великобританії використовують глобули, маса яких 0,0028 г (на 80-90% складаються з лактози). Форма (крупки) гомеопатичних глобул зручна для призначення дітям і тваринам.

Контроль якості гранул гомеопатичних проводять відповідно до загальної ФС «Гранули гомеопатичні», оцінюючи зовнішні ознаки (однорідність забарвлення) і масу, масу гранул в одній упаковці, розпадаємость, форму і мікробіологічну чистоту. Ідентичність і кількісний вміст БАР визначають згідно з вимогами приватних НД. Гранули повинні бути білого кольору з сірим або жовтуватим відтінком. Оцінюють вид гранул при візуальному огляді неозброєним оком маси навішування гранул, рекомендованої для підрахунку їх кількості, зважених з точністю до 0,01 г.

Перевірка на розпадаємость: 10 г гранул поміщають в конічну колбу місткістю 100 мл, додають 50 мл води очищеної (37 ° С). Колбу повільно похитують 1-2 рази в секунду. Проводять не менше 3 визначень. Гранули повинні повністю розпадатися не більше ніж за 5 хв.

Кількість ЛВ, нанесене на гранули, не змінює їх діаметр і фізико-хімічні показники, тому для характеристики гомеопатичних гранул використовують показники вихідних гранул.

Карамель гомеопатична. Використовується в гомеопатії, так як забезпечує пролонгований ефект. Виготовляють її шляхом введення в розплавлену карамельну масу активних компонентів у формі рідких гомеопатичних розведень, сумішей або тритурацій. Карамельна маса складається з цукру і крохмальної патоки і виготовляється шляхом упарювання сахаропаточного сиропу.

Якість карамелі гомеопатичної контролюють за такими показниками, як справжність, кількісний вміст діючих речовин, маса карамелі, втрата в масі при висушуванні, мікробіологічна чистота.

При описі карамелі характеризують її форму, розміри, колір, запах і смак. При відсутності інших вказівок поверхню карамелі повинна бути рівномірного забарвлення, гладкою, без тріщин і вкраплень.

Масу карамелі визначають зважуванням порізно 20 карамелей з точністю до 0,01 г. Відхилення в масі окремих карамелей не повинно перевищувати 10%, тільки дві карамелі можуть мати відхилення 15%.

При визначенні втрати в масі при висушуванні зважують 5 г розтертої карамелі, сушать 2 ч при 105 ° С, охолоджують в ексикаторі 30 хв, зважують. Втрата в масі не повинна перевищувати 4%.

Распадаємость карамелі визначають за нормами ГФ (30 хв). Справжність оцінюють по БАВ відповідно до приватних НД (до 3-го десяткового розведення), в інших випадках – визначають допоміжні речовини.

При маркуванні вказують склад, ступінь розведення і кількість гомеопатичної карамелі. Зазначені в маркуванні розведення відповідають внесеним в карамельну масу.

Питання для самоконтролю

1. Поняття про гомеопатію і її основні принципи.
2. Державне нормування виробництва гомеопатичних препаратів
3. Особливості прописування гомеопатичних рецептів.
4. Номенклатура гомеопатичних лікарських засобів.
5. Закон зцілення Геринга. Лікування гострих та хронічних хвороб. Гомеопатичні групи ліків.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

1. Скласти словник основних понять з теми
2. Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
Потенція	Дати визначення терміну.	
Динамізація	Дати визначення терміну.	

Гомеопатичний лікарський засіб	Дати визначення терміну.цикли лікарських засобів.	
--------------------------------	---	--

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

1.1. зміст завдань

1. Характеристика гомеопатичних матричних настоек.
2. Технологія виготовлення гомеопатичних матричних настоек згідно ДФУ.
Для приготування матричної настойки зі свіжої рослинної сировини згідно ДФУ для початку необхідно визначити?
3. Контроль якості гомеопатичних матричних настоек.
4. Сучасні гомеопатичні лікарські засоби представлені як новими субстанціями, так і новими гомеопатичними препаратами. Складіть схему «Гомеопатичні лікарські засоби».

1.2. рекомендації (інструкції) щодо виконання завдань (професійні алгоритми, орієнтуючі карти для формування практичних вмінь та навичок тощо);

Виконайте індивідуальне завдання, поставлене викладачем:

Опишіть оптимальний варіант технології.

Заповніть лицевий бік паспорту письмового контролю гомеопатичної матричної настойки.

1) Характеристика сировини-

2) Технологія-

3) Оформлення матричної настойки-

1.3. вимоги до результатів роботи, в т.ч. до оформлення;

Згідно з ходом практичного заняття провести оформлення індивідуального завдання в робочому зошиті.

1) Характеристика сировини-

2) Технологія

3) Оформлення матричної настойки-

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Динамізація походить від слова «Динаміс», що означає:

А - *сила (потенція)

Б - розбавлення

В - множення

Г - струшування

Д - поліпшення

2. Динамізація - це:

А - *збільшення сили ліків

Б - гомеопатичне загострення

В - життєва сила

Г - струшування

Д - лікознавство

3. Позначення слова «прувінг» в гомеопатії:

А - *випробування

Б - зараження

В - діагностика

Г - симптом

Д - розподіл

; Скільки основних параграфів, за якими готують гомеопатичні препарати, наведено в розділі "Технологія приготування гомеопатичних лікарських засобів" гомеопатичної фармакопеї В.Швабе:

А - *9

Б - 12

В - 10

Г - 25

Д - 5

5. Гомеопатичні ліки - це крупинка цукру або крапля спиртово-водного розчину з нанесеною на неї динамізованою інформацією:

А - *про вихідний продукт

Б - про продукт реакції

В - про каталізатор

Г - про допоміжну речовину

Д - про речовину, що розчинили в розчині луку

6. Якщо в гомеопатичних рецептах не вказано кількість прописаного препарату, то відпускають:

А - *10,0 г

Б - 5,0 г

В - 1,0 г

Г - 20,0 г

Д - 50,0 г

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС.

Закон зцілення Геринга.

Конституційні типи.

Схема В. І. Варшавського з розподілу основних гомеопатичних засобів за конституційними групами.

За Т. М. Липницьким, в основу конституції був покладений кістковий скелет людини (при його деформації). Дайте характеристику конституційним типам за Т. М. Липницьким.

Ганеман у своїй праці «Органон» в 1811 р. наводить дані трьох конституціональних типів людей. Які саме.

Список рекомендованої літератури

Основна:

1. Гомеопатична фармація і медицина. Глосарій термінів та визначень: навч. посібник для студ. вищ. Навч. Закладів / Л.І. Вишневська, О.Ю. Сергеева, С.В. Олійник ; за ред. Л.І. Вишневської. – Х. : Оригінал, 2017. – 340 с.
2. Гомеопатичні препарати: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І.Ю., Фізор Н.С., Валіводзь І.П. Одеса, ОНМедУ, 2020.-168 с.
3. Аптечна технологія ліків: підручник для студ. фарм. ф-тів ВМНЗ України III-IV рівнів акредитації / Тихонов О.І., Ярних Т.Г. ; за ред. О. І. Тихонова. – Вид. 4-те, випр. та допов. – Вінниця : Нова Книга, 2016. – 536 с.
4. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». - 2-е вид. - Доповнення 1. - Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2016. - 360 с.
5. Допоміжні речовини у виробництві ліків : навч. посібн. для студ. вищ. фармац. навч. закл. / О.А. Рубан, І.М. Перцев, С.А. Куценко, Ю.С. Маслій; за ред. І.М. Перцева. – Х.: Золоті сторінки, 2016. – 720 с.
6. Технологія гомеопатичних лікарських засобів : навчально-методичний посібник для викладачів / Л. І. Вишневська, Н. П. Половко, С. В. Олійник, І. С. Коноваленко. – Х.: Вид-во НФаУ, 2018. – 86 с.
7. Методичні рекомендації з підготовки до підсумкового модульного контролю з технології гомеопатичних лікарських засобів для здобувачів вищої освіти / Л. І. Вишневська, Н. П. Половко, С. В. Олійник, І. С. Коноваленко. – Х.: Вид-во НФаУ, 2018. – 27 с.
8. Технологія гомеопатичних лікарських засобів : метод. рек. до практичних і семінарських занять / Л. І. Вишневська, Н. П. Половко, С. В. Олійник, І. С. Коноваленко. – Х.: Вид-во НФаУ, 2018. – 56 с.
9. Організація самостійної роботи студентів з дисципліни «Технологія гомеопатичних лікарських засобів» : методичні рекомендації / Л. І. Вишневська, Н. П. Половко, С. В. Олійник, І. С. Коноваленко. – Харків: НФаУ, 2018. – 39 с.

Додаткова:

1. Гуцол Л. П., Гуцол К. М., Цимбал І. П. Доказова база класичної гомеопатії: джерела, сьогодення, перспективи. *Фітотерапія*. Часопис. 2019. 1. С. 31-34.
2. Чекман І. С., Мощич О. П. Гомеопатія, як піонер наномедицини. *Український гомеопатичний щорічник*. 2017. Т.14. С.169-175.

3. Гомеопатичні препарати промислового виробництва як питання для самостійного розгляду у післядипломній підготовці спеціалістів фармації / Л. І. Шульга, Т. С. Безценна, Т. Д. Губченко, О. В. Лукієнко // Фармацевтична наука та практика: проблеми, досягнення, перспективи розвитку: Pharmaceutical science and practice: problems, achievements, prospects : матер. II наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, м. Харків, 27 квітня 2018 р. – Х. : НФаУ, 2018. С. 451-453.
4. Mathie R.T., Fok Y., Viksveen P., To A., Davidson J.T. Systematic review and meta-analysis of randomised, other-than-placebo controlled, trials of non-individualised homeopathic treatment. *Homeopathy*. 2019. 108(2). P. 88–101.
5. Relton C, Cooper K, Viksveen P, Fibert P, Thomas K. Prevalence of homeopathy use by the general population worldwide: a systematic review. *Homeopathy*. 2017. 106 (2). P. 69–78.
6. Surender S. Prerna K., Ritu K. Safety studies of homoeopathic drugs in acute, sub-acute and chronic toxicity in rats. *Indian Journal of Research in. Homoeopathy*. 2017. Vol. 11, N 1. P. 48 – 57.